

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2021.27.247076>

УДК 379.821-053.2:62-047.58

ОКСАНА КУДРЯ

ORCID: 0000-0002-4602-9883

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ПІДГОТОВКА КЕРІВНИКА ГУРТКА ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ ТЕХНІЧНОМУ МОДЕЛЮВАННЮ

У статті розглянуто сучасну проблематику щодо якісної підготовки майбутніх педагогів трудового навчання і технологій до організації дозвілля дітей засобами технічного моделювання у гуртковій роботі позашкільної освітньої галузі на прикладі освітнього середовища факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Проаналізовано структуру і складові змісту навчання, компоненти наповнення освітньо-професійних програм майбутніх вчителів трудового навчання та технологій у процесі підготовки до професійної реалізації у середовищі закладів позашкільної освіти. Охарактеризовано особливості освітнього процесу гурткової роботи з технічного моделювання закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти, обґрунтовано необхідність формування у студентів навички інтеграції галузевих знань і поєднання освітніх методик, технологій організації занять під час проходження практики викладання технічного моделювання у процесі гурткових занять закладу позашкільної освіти.

***Ключові слова:** розвиток особистості, професійна підготовка, компетентність, освітній процес, заклад позашкільної освіти, технічне моделювання учнів, трудове навчання, технології*

Швидкий темп перетворень у суспільстві України та світу, процес її інтеграції до освітнього простору Європи сприяли підвищенню концентрації уваги на питанні якості організації дозвілля дітей, необхідності перегляду та удосконалення нормативно-правової бази позашкільної освіти, зумовили потребу у зміні ставлення до місця і ролі освітніх послуг галузі.

Позашкільна освіта визначена Конституцією України, законами «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Положенням про позашкільний навчальний заклад» як невід'ємна частина освітньої системи держави, що орієнтована на розвиток особистості кожної дитини, яка добровільно обирає шлях профільного пізнання та керується своїми інтересами, захопленнями, нахилами, мотивами за відповідними напрямками позашкільної освітньої системи у вільний від навчання у школі час.

Сутність реформ освітньої галузі, а зокрема і позашкільної моделі навчання, виховання та розвитку, скерована вимогами сьогодення на досягнення високої якості підготовки педагогічних кадрів, освітніх послуг та всебічного гармонійного розвитку і соціалізації кожної особистості здобувачів освіти, підготовки до життя та професійної реалізації – як кінцевого результату освіти.

Кваліфіковане кадрове забезпечення стверджується науковцями як основний чинник досягнення якості освітніх послуг позашкільної галузі. Відповідно, одним із найважливіших завдань освітньої стратегії закладів вищої педагогічної освіти у ході розробки і впровадження новітньої структури і змісту професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій є формування готовності здобувачів вищої освіти до професійної реалізації через діяльність у закладах шкільної та позашкільної освіти, оволодіння ними ефективними інтерактивними технологіями педагогічної діяльності, прикладною системою компетентностей особистості.

Питанням розвитку технічної творчості молоді присвячено праці А. Андріанової, С. Катілової, В. Поленова, Ю. Столярова, А. Тарари. Відображено аспекти професійної підготовки вчителів трудового навчання і технологій у наукових працях О. Авраменка, І. Войтовича, В. Гусева, О. Коберника, Є. Клейно, В. Мадзігона, Л. Оршанського, В. Сидоренка, В. Стешенка, Ю. Срібної, В. Титаренко, В. Тименка, Д. Тхоржевського, А. Цини, С. Шереметьєвої та ін. У діапазоні науково-педагогічних і методичних досліджень, які відображують особливості професійної підготовки педагогів позашкільної освіти, чільне місце займають наукові розвідки І. Беха, О. Биковської, В. Вербицького, Т. Сущенко, Г. Пустовіта, В. Рибалки, Л. Тихенко. У ряді праць цих науковців обґрунтовуються теоретико-методичні засади діяльності закладів позашкільної освіти.

Проте існують суперечності: між новими вимогами до професійної підготовки керівників гуртків, які постійно змінюються у ході швидкого суспільно-економічного розвитку, і відображенням специфіки такої підготовки у системі вищої освіти; затребуваністю освітньої системи у педагогах-новаторах, орієнтованих на творчу науково-педагогічну співдію, і недостатнім рівнем готовності випускників закладів вищої освіти до ефективного використання творчого потенціалу у гуртках профільного закладу позашкільної освіти.

Метою статті є аналіз специфіки навчання учнів технічному моделюванню в умовах закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти та обґрунтування науково-методичних основ та особливостей

підготовки вчителів трудового навчання і технологій до професійної реалізації засобами гурткової роботи з технічного моделювання.

Методична спрямованість на творчий розвиток особистості в умовах освітнього середовища закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти направлена на ознайомлення і оволодіння здобувачами освіти системою світових знань у сфері техніки та технологій, науково-технологічною культурою через здійснення освітньо-трудової взаємодії, яка фактично є процесом формування цінностей, саморозвитку. Гуртки технічного моделювання є первинною ланкою у структурі роботи науково-технічного напрямку позашкільної освіти, яка відіграє роль стартового майданчика у подальшому визначенні профілю навчання кожним вихованцем. Педагоги позашкільної освіти, що працюють за означеним профілем відповідно до структури роботи і освітніх функцій практично виконують роль учителів початкової технічної школи, які повинні у змісті своєї професійної підготовки пройти відповідну спеціальну підготовку.

Зважаючи на те, що основним видом практичної діяльності вихованців гуртків технічного моделювання є виготовлення моделей, необхідним аспектами підготовки керівників гуртків є розвиток просторової уяви, графічної грамотності, критичного аналізу об'єктів навколишнього світу на основі принципу політехнізму (В.Маздігон, Д.Тхоржевський), що передбачає засвоєння основ сучасних технологій як системи наукових знань. Поєднання у процесі підготовки загальнодидактичних, гуманістичного і політехнічного принципів мають на меті формування у здобувачів освіти усвідомленого ставлення до засвоєння базису галузевих технічних знань.

Специфіка освітнього процесу закладу позашкільної освіти полягає у тому, що формування всебічно розвиненої особистості вихованця досягається засобами гурткової роботи з технічного моделювання і конкретизована у програмі гурткової роботи пізнавальною, практичною, творчою та соціальною компетентностями.

У системі роботи закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти гуртки початкового технічного профілю, до яких належать гуртки технічного моделювання, відіграють роль опорних точок, які через мотивацію та самовизначеність учнів задають вектор їх подальшого розвитку за профілем гуртків основного рівня навчання і сприяють початковій професійній орієнтації учнів. Важливим аспектом специфіки освітнього середовища закладу позашкільної освіти є можливість вільного самостійного вибору учнем профільного гуртка, в якому він бажає реалізувати свої інтереси. Так, для гуртків технічного моделювання характерно, що у відповідності до програми здобувачі освіти мають можливість здобути інтегровані знання, уміння і навички майже з усіх галузей наукових знань у процесі реалізації своїх творчих здібностей (проектування, дизайн і ергономіка виробу, розкрій матеріалів, обробка матеріалів, поводження з відходами трудової діяльності й ін.), практично опанувати конкретними технологіями та здібностями самоорганізації, необхідними для успішної життєдіяльності.

Процес забезпечення закладів позашкільної освіти висококваліфікованими спеціалістами – керівниками гуртків, є одним із актуальних завдань сучасної освітньої системи.

Здійснене О.Козерод дослідження кількості працівників закладів позашкільної освіти науково-технічного напрямку Полтавської області показало, що нині працюють керівниками гуртків початкового технічного моделювання саме випускники факультету технологій та дизайну: було виявлено, що більше 65% керівників гуртків зазначеної категорії є випускниками факультету технологій та дизайну різних років випуску. Вищезазначене дає підстави стверджувати, що якість підготовки кваліфікованих кадрів у межах області для закладів науково-технічного напрямку початково-технічного профілю позашкільної освіти забезпечується освітніми можливостями факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка.

Аналіз наукових видань з питань дефініції поняття «підготовки педагогів до професійної реалізації» дозволяє визначити підготовку майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до професійної діяльності з керування гуртковою роботою з технічного моделювання закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти як цілісний освітній процес, спрямований на розвиток особистості педагога, який здатен навчатися протягом життя в умовах, що швидко змінюються, та оволодівати системою освітніх прикладних компетентностей, які ефективно впливатимуть на формування і розвиток компетентностей вихованців, сприятимуть їх профільному самовизначенню засобами гуртка технічного моделювання.

Підготовка учителів трудового навчання та технологій до педагогічної діяльності у закладах позашкільної освіти визначена у державних нормативних документах, що регламентують спеціальну роль закладів вищої педагогічної освіти на двох рівнях: першому (бакалаврському) та другому (магістерському) вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта. Постанова Кабінету Міністрів України №787 від 27.08.2010 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра» демонструє зумовленість тотожності освітнього змісту підготовки вчителів трудового навчання і технологій та позашкільної освіти.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка підготовка вчителів трудового навчання і технологій до педагогічної діяльності у закладах позашкільної освіти науково-технічного напрямку

здійснюється на факультеті технологій та дизайну у ході реалізації освітньо-професійних програм викладачами кафедри теорії та методики технологічної освіти, кафедри виробничо-інформаційних технологій та БЖД.

У процесі аналізу структури освітньо-професійної програми «Середня освіта (Трудове навчання та технології) за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології на першому (бакалаврському) рівні протягом 2017-2021 н/р., що реалізується на факультеті технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, виявлено освітньо-професійні компоненти, які впливають на формування основних компетентностей, необхідних для сучасної професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій для викладання технічного моделювання в умовах закладів позашкільної освіти науково-технічного напрямку. Такими компонентами є обов'язкові навчальні дисципліни та практики: «Теорія і методика позашкільної освіти», «Виробнича практика у позашкільних навчальних закладах», «Основи проектування і моделювання», «Технологічний практикум», «Теорія і методика технологічної освіти», «Технічна естетика та ергономіка», «Методика навчання креслення», «Основи електротехніки», «Безпекознавство», «Прикладна та технічна творчість», які сприяють забезпеченню готовності здобувача освіти до керування гуртковою роботою з початково-технічного профілю науково-технічного напрямку.

Основними складовими змісту підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій є їх загальноосвітня і поглиблена фахова підготовка, послідовне фундаментальне опрацювання науково-методичних основ позашкільної освіти, вивчення методології організації та проектування освітнього процесу. Відпрацювання прикладних компетентностей студентів щодо здійснення освітньої діяльності, збагачення досвідом творчої праці у ході педагогічної практики відбувається на базі організації-стейкхолдера Полтавського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді Полтавської обласної ради.

Наразі важливого значення набуває питання шляхів модернізації мети, змісту і структури, методичного контенту з підготовки вчителів трудового навчання до професійної реалізації на посаді керівників гуртків закладів позашкільної освіти з урахуванням вимог сьогодення та невинної якісної еволюції інструментів і матеріалів праці, технологій навчання виховання і розвитку, а також підходів до організації освітнього процесу, попиту учнів.

Зважаючи на зазначені чинники постійної зміни зазнає і сама система вимог до професійної підготовки зокрема і педагогів позашкільної освіти, що потребує врахування профільної специфіки, якісної зміни і внесення інновацій до структури і змісту існуючої освітньої моделі.

Вагомі аспекти побудови структурно-змістової моделі підготовки вчителів трудового навчання і технологій до професійної реалізації в умовах закладу позашкільної освіти зосереджені у дисертаційних дослідженнях І. Андрощук (Андрощук, 2019), Є. Клейно (Клейно, 2019), С. Шереметьєвої (Шереметьєва, 2017).

Притримуємося думки, що серед обґрунтованих і експериментально перевірених у науково-педагогічній літературі модель «Підготовки майбутніх вчителів трудового навчання і технологій до професійної діяльності у гуртках закладів позашкільної освіти» Є. Клейно (Клейно, 2019, с. 5-11) є універсальною і відповідає основному змісту підготовки педагогів до викладання технічного моделювання у ході гурткової роботи.

Вона складається з трьох тематичних блоків: методолого-цільового (на основі окреслених підходів, принципів, мотивів сформована мета підготовки); комунікативно-діяльнісного (розкрито педагогічні умови, форми та методи навчання); контрольно-оцінювального (освітній результат, що є вимірним у критеріях, рівнях, показниках). На теоретично-методологічну основу створення освітньої моделі підготовки автором використано концепцію інтеграції синергетичного, особистісно-зорієнтованого, контекстного та проектно-технологічного підходів. У вищих навчальних закладах серед педагогічних умов навчання першочергової значущості надано створенню техніко-технологічного професійного середовища, стимулюванню мотивації студентів, запровадженню окремого спецкурсу «Технічне конструювання у позашкільних навчальних закладах освіти».

Одним із центральних рушіїв реформування освітньої галузі у нормативних документах визначено компетентнісну стратегію, що має на меті результативності освіти не знання, уміння і навички, а компетентнісні характеристики здобувачів освіти, оновлення їх культурологічного досвіду, який повинен суттєво зростати у наслідок навчання протягом життя.

Викладачі вищих навчальних закладів констатують, що системна підготовка майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до професійної діяльності має розпочинатися з процесу навчання студентів формуванню мети та завдань своєї педагогічної діяльності у вигляді проектів продукування компетентностей особистості. Сприйняття їх у структурі власної освітньої діяльності і відповідного бачення можливостей цільового педагогічного проектування в умовах організації гурткової роботи з учасниками освітнього процесу (ефективне діагностування особистісного розвитку (студентів) учнів, застосування механізмів їх оцінювання і дієвих методик, засобів їх вдосконалення, використання педагогіки співробітництва, формування нового досвіду засобами природного самопізнання на якій орієнтоване освітнє середовище гурткової роботи (Благосмислов, 2021).

Відповідно, означеність професійної готовності, розглянута науковцями О. Жуковим, О. Отич, С. Гончаренко, визначається показниками якості, що може бути перевірена у діяльності, та складається з мотиваційного, когнітивного, операційного, рефлексивного (особистісного) компонентів.

Найважливішим компонентом, на наш погляд, є той, що сприяє здійсненню якісної професійної підготовки вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної реалізації у середовищі закладу позашкільної освіти. Це мотиваційний компонент, оскільки сприяє процесу усвідомлення цілей, визначає направленість розвитку і самореалізації студента. Особливість гурткової роботи з початкового технічного моделювання характеризується, найперше, мотиваційною функцією і є важливою основою набуття компетентнісних характеристик для подальшої профілізації освіти учнів. Таким чином, ієрархія стимулів, позитивних мотивів як на рівні навчання, так і викладання є гарантією продуктивної освітньої діяльності.

Особистісна спрямованість процесу навчання, виховання і розвитку у закладах вищої освіти передбачає зростання особистості кожного здобувача освіти, його активну позицію у досягненні високого результату шляхом застосування позитивної мотивації у навчанні. Згідно науково-методичної літератури існують зовнішні (створення мікроклімату, схвальних оцінювальних суджень, емоційного оцінювання, використання засобів і технологій навчання, самоосвітня діяльність) і внутрішні мотиви (бажання здобути професію, працювати за фахом, можливість пізнати себе і проявити через творчу діяльність, саморозвиток та ін.).

Слід за К. Ушинським, який надавав величезного значення можливостям особистісного впливу педагога на учня наголошуючи на тому, що лише особистість може творити особистість, лише характером можна утворити характер, проведемо аналогію стосовно того, що тільки освітні компетентності, притаманні майбутньому вчителю, відповідно і можуть бути зрощені ним у колективі учнів.

Аналіз наукових досліджень І.Зязюна, О. Коперника, Є. Кулика, В. Титаренко, О. Тхоржевського, А. Цини з означеної проблеми доводить необхідність здійснення підготовки майбутніх вчителів трудового навчання і технологій до визначеного різновиду діяльності.

Для здійснення ефективної фахової підготовки важливим є розуміння студентами і врахування ними у процесі укладання матеріалів занять сутності діяльності керівника гуртка і учня у ході реалізації програми з технічного моделювання на всіх етапах навчально-трудова діяльності.

Визначимо зміст діяльності учасників освітнього процесу протягом реалізації освітньої програми гуртка. Для керівника гуртка він є таким: мотивація, зосередження уваги учнів на видах діяльності, кінцевому результаті, можливостях; розкриття способів і основних прийомів управління трудовою діяльністю; створення умов для самостійного пошуку учнями варіантів розв'язання творчих завдань, побудови власного алгоритму у досягненні поставленої цілі; вміння індивідуально будувати разом з учнем траєкторію його розвитку та самовдосконалення з позиції домінуючого інтересу дитини; науково-технічний стиль мислення, особистісно-зорієнтований підхід керівника гуртка. Для учня зміст діяльності є наступним: вибір гуртка, освітніх диференційованих завдань; планування своєї навчально-трудова діяльності (індивідуальний характер, поетапність); інтерес до навчання, задоволення потреб, самопізнання у ході з вигодування моделей технічних об'єктів, необхідність оволодіння пізнавальною, практичною, творчою та соціальною компетентностями; готовність до творчої життєдіяльності і профільна визначеність, первинна професійна орієнтація.

Потрібно відзначити, що крім основних психологічних, педагогічних, методичних, професійних компетентностей майбутньому керівнику гуртка технічного моделювання важливо оволодіти прикладним досвідом інтерактивної методології організації освітнього процесу гурткових занять, навичками швидкого пошуку і обробки та інтеграції інформації, представлення її учням засобами інноваційного програмного забезпечення, вміння адаптувати її до рівня сприйняття дітей.

Результати науково-педагогічних розвідок засвідчують, що найбільш повному розкриттю творчого потенціалу особистості кожного здобувача освіти сприяють особистісно-спрямований характер освітнього середовища, педагогічного процесу і організаційно-педагогічних умов закладу освіти.

Переважає більшість дослідників у галузі професійної підготовки вчителів трудового навчання конкретизують організаційно-педагогічні умови як важливі і необхідні аспекти у системі реалізації моделі навчання: заходи і засоби педагогічного впливу на особистість (Клейно, 2019, с. 107). Організаційно-педагогічні умови визначаємо як пов'язані між собою способи і особливості організації і впровадження підготовки майбутніх вчителів трудового навчання і технологій до навчання учнів технічному моделюванню у закладах позашкільної освіти.

У процесі вивчення змісту організаційно-педагогічних умов у роботах науковців, та врахування специфіки освітнього процесу гурткової роботи з технічного моделювання ми визначили наступні: проведення вмотивованих профорієнтаційних заходів серед студентства, залучення здобувачів освіти до технічного моделювання у процесі проходження практик на базі закладів науково-технічного напрямку позашкільної освіти, інтегративний підхід до використання сучасних педагогічних технологій у вирішенні комплексних завдань, систематичне оновлення змісту освітніх програм навчання та методичного забезпечення з урахуванням сучасних вимог до професійної діяльності у системі позашкільної освіти, зорієнтованість на багатоаспектне використання виховного, навчального творчого потенціалу гурткової діяльності з технічного моделювання у закладах позашкільної освіти під час усього періоду реалізації освітньо-професійної програми підготовки вчителів трудового навчання і технологій.

Таким чином, на основі аналізу науково-методичних літератури уточнено поняття підготовки майбутніх вчителів трудового навчання і технологій до професійної діяльності з керування гуртковою роботою з

технічного моделювання закладу науково-технічного напрямку позашкільної освіти. Розглянуто особливості підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до навчання учнів в умовах гурткової роботи в закладах позашкільної освіти, охарактеризовано аспекти побудови структурно-змістової моделі з урахуванням специфіки гурткової роботи з технічного моделювання і, відповідно, шляхів модернізації мети, змісту і структури, організаційно-педагогічних умов підготовки студентів. Наголошено на пріоритетності мотиваційної складової у процесі реалізації компетентнісного підходу освітньої системи у навчанні як майбутніх педагогів так і учнів. Обґрунтовано необхідність формування у студентів навички інтеграції галузевих знань і поєднання освітніх методик, технологій організації занять під час проходження практики викладання технічного моделювання у процесі гурткових занять закладу позашкільної освіти.

Подальших наукових розвідок та впровадження у навчальний процес вимагає дослідження педагогічних умов ефективної професійної підготовки студентів до навчання учнів технічному моделюванню у середніх загальноосвітніх закладах у межах початкових предметів «Трудове навчання» та «Технології», а також в закладах позашкільної освіти у процесі керуванні гуртковою роботою з початково-технічного профілю науково-технічного напрямку.

Список використаних джерел

- Андрощук, І. П. (2019). *Теоретичні та методичні засади методичної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій до організації позаурочної художньо-технічної діяльності учнів*. (Дис. канд. пед. наук). Краматорськ.
- Березняк, Є. С. (2014). *Про підготовку учителя*: навч. посіб. Київ: Вид-во НПУ ім М.П.Драгоманова.
- Бех, І. Д. (2003). *Виховання особистості* (Кн. 2: Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади). Київ: Либідь.
- Биковська, О. (2011). Особливості професійної підготовки педагогів для системи позашкільної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 26, 16-20.
- Благосмислов, О. С. *Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до роботи у позашкільних закладах*. Взято з <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4198/1/Blahomyslov.pdf> (дата звернення: 19.05.2021)
- Грицька, Т. С. *Вплив професійної компетентності педагога на формування ключових компетентностей учнів у контексті ідей А. С. Макаренка*. Взято з <http://dSPACE.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/196/1/gricka.pdf> (дата звернення: 19.05.2021)
- Клейно, Є. О. (2019). *Формування готовності майбутніх учителів технологій до професійної діяльності в гуртках позашкільних навчальних закладів*. (Дис. канд. пед. наук). Краматорськ.
- Масич, В. (2016). Компетентнісний підхід як методологічне підґрунтя формування продуктивно-творчої компетентності майбутнього фахівця. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. (Вип. 51 (104), с. 216-223). Запоріжжя: КПУ.
- Освітні програми Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка 2017–2020 р.* Взято з <http://pnu.edu.ua/osvitni-programi> (дата звернення: 15.05.2021)
- Шереметьєва, С. Г. (2017). *Підготовка майбутніх учителів технологій до педагогічної діяльності у закладах позашкільної освіти*. (Дис. канд. пед. наук). Київ.

References

- Androshchuk, I. P. (2019). *Teoretychni ta metodychni zasady metodychnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannia ta tekhnolohii do orhanizatsii pozaurочноi khudozhno-tekhnichnoi diialnosti uchniv* [Theoretical and methodical bases of methodical preparation of future teachers of labor training and technologies for the organization of extracurricular art and technical activity of pupils]. (PhD diss.). Kramatorsk [in Ukrainian].
- Berezniak, Ye. S. (2014). *Pro pidhotovku uchytelia* [About teacher training]: navch. posib. Kyiv: Vyd-vo NPU im M.P.Drahomanova [in Ukrainian].
- Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannia osobystosti* [Education of personality] (Kn. 2: Osobystisno-orientovanyi pidkhid: naukovopraktychni zasady). Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
- Bykovska, O. (2011). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky pedahohiv dlia systemy pozashkilnoi osvity [Features of professional training of teachers for the system of out-of-school education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova* [Scientific journal of NPU named after MP Drahomanov], 26, 16-20 [in Ukrainian].
- Blahomyslov, O. S. *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannia do roboty u pozashkilnykh zakladakh* [Preparation of future teachers of labor education for work in out-of-school institutions]. Retrieved from <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4198/1/Blahomyslov.pdf> [in Ukrainian].
- Hrytska, T. S. *Vplyv profesiinoi kompetentnosti pedahoha na formuvannia kliuchovykh kompetentnostei uchniv u konteksti idei A. S. Makarenka* [The influence of professional competence of a teacher on the formation of key competencies of students in the context of the ideas of AS Makarenko.]. Retrieved from <http://dSPACE.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/196/1/gricka.pdf> [in Ukrainian].
- Kleino, Ye. O. (2019). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv tekhnolohii do profesiinoi diialnosti v hurtkakh pozashkilnykh navchalnykh zakladiv* [Formation of readiness of future teachers of technologies for professional activity in circles of out-of-school educational institutions]. (PhD diss.). Kramatorsk [in Ukrainian].
- Masych, V. (2016). Kompetentnisnyi pidkhid yak metodolohichne pidgruntia formuvannia produktyvno-tvorchoi kompetentnosti maibutnoho fakhivtsia [Competence approach as a methodological basis for the formation of

productive and creative competence of the future specialist]. In *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh [Pedagogy of formation of creative personality in higher and secondary schools:]*: zb. nauk. pr. (Is. 51 (104), pp. 216-223). Zaporizhzhia: KPU [in Ukrainian].

Osvitni prohramy Poltava: PNPu im. V. H. Korolenka 2017–2020 r. [Educational programs Poltava: PNPu. VG Korolenko 2017–2020]. Retrieved from <http://pnpu.edu.ua/osvitni-programi> [in Ukrainian].

Sheremetieva, S. H. (2017). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv tekhnologii do pedahohichnoi diialnosti u zakladakh pozashkilnoi osvity [Preparation of future teachers of technologies for pedagogical activity in out-of-school education institutions]*. (PhD diss.). Kyiv [in Ukrainian].

KUDRIA O.

Poltava V. G. Korolenko national pedagogical University, Ukraine

PREPARATION OF THE CIRCUIT LEADER TO TEACH STUDENTS IN TECHNICAL MODELING

The rapid pace of transformation in the society of Ukraine and the world, the process of its integration into the educational space of Europe contributed to increasing the focus on the quality of children's leisure, the need to review and improve the legal framework for out-of-school education. The article analyzes the features of teaching pupils of technical modeling and professional training of future teachers to activities in out-of-school education institutions. The purpose of the article is to analyze the specifics of teaching pupils technical modeling in out-of-school educational institutions that have scientific and technical direction, and substantiation of scientific and methodological foundations and features of training teachers of labor training and technology for professional activities in out-of-school education.

Peculiarities of preparation of future teachers of labor education and technologies for teaching pupils in the conditions of out-of-school education institutions are considered. On the basis of the analysis of scientific and methodical literature the concept training of future teachers of labor training and technologies for professional activity on training of pupils of technical modeling in establishments of out-of-school education which have a scientific and technical direction is defined. Emphasis is placed on the priority of the motivational component in the process of implementing the competence approach of the educational system in the training of both future teachers and pupils.

Aspects of construction of structural-semantic model are characterized training of future teachers of labor education and technologies for professional activity in out-of-school education institutions. The organizational and pedagogical conditions of effective student learning are determined. The necessity of forming in students the skills of integration of branch knowledge and combination of educational methods, technologies of organization of classes during the practice of teaching technical modeling in the process of classes in out-of-school education institutions is substantiated.

Key words: *personality development, professional training, competence, educational process, out-of-school education institution, technical modeling of students, labor training, technologies*

Стаття надійшла до редакції 02.04. 2021 р.

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2021.27.247099>

УДК 378.147:[37.011.3-051:62

ОЛЕКСАНДР ЛОГВИНЮК

ORCID: 0000-0003-4963-5499

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЕВООБРОБНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

У статті розкривається зміст готовності студентів педагогічних ЗВО, майбутніх учителів, здатності до комплексного вирішення завдань трудового, морального та естетичного виховання учнів загальноосвітньої школи. Розглядаються педагогічні умови ефективного педагогічного впливу при формуванні знань, умінь та навичок для роботи з деревиною.

Ключові слова: *вчитель, учні загальноосвітньої школи, технологія, обробка, деревина, урок, трудове навчання, професійна орієнтація*

Постановка проблеми. Деревина є одним із найпоширеніших і найуніверсальніших матеріалів, котрий здавна слугував людині у всіх сферах її життєдіяльності та використовувався людиною з незапам'ятних часів. Цінність дерева проявляється в тому, що з нього будували будинки, двори й інші господарські споруди. Міста